

Justitiedepartementet

Remissyttrande över betänkandet Ett särskilt tortyrbrott? (Ds 2015:42)

Dnr Ju2015/06480/L5

Sammanfattning

Hovrätten tillstyrker förslaget om att införa ett särskilt tortyrbrott och att det sker genom en särskild lag.

Hovrätten anser att bestämmelserna i 1 § och 2 § den föreslagna lagen om straff för tortyrbrott bör utformas så att det blir tydligt att den även omfattar grupper som utövar faktisk makt och kontroll över ett område utan att i egentlig mening vara företrädare för det allmänna. Hovrätten anser också att det bör övervägas om ett mindre allvarligt tortyrbrott bör införas.

13.1 Förslag till lag

1 §

Hovrätten har i och för sig ingen synpunkt på avgränsningen av gärningsmannakretsen. Men hovrätten ifrågasätter om den föreslagna formuleringen av bestämmelsen kommer att omfatta dem som utredaren har avsett.

Av bestämmelsen framgår att den omfattar offentliga tjänstemän och andra personer som på ett eller annat sätt utövar makt knuten till staten. Enligt författningskommentaren ska bestämmelsen även kunna tillämpas på personer som ingår i en motståndsrörelse eller en gerillagrupp, vilken utövar den faktiska makten i en region utan att utgöra landets regering (s. 258). Hovrätten menar att det av bestämmelsen inte framgår att den under vissa förhållanden även omfattar ”personer som utövar den faktiska makten i ett visst område eller region” och ”personer i motsvarande ställning”. Det är vidare svårt att i begreppet ”det allmänna” tolka in motståndsrörelser eller gerillagrupper som utövar den faktiska makten i en region utan att utgöra landets officiella regering. Ett alternativ till att låta rebell- eller extremistorganisationer omfattas av begreppet ”det allmänna” kan vara att, likt den engelska lagstiftningen på området, koppla gärningen till *påstådd* offentlig tjänsteutövning. Det kan annars framstå som att svenska myndigheter ger sådana grupper legitimitet som maktinnehavare och representanter för det allmänna. Enligt hovrätten finns det anledning att ytterligare överväga bestämmelsens utformning.

Hovrätten har ingen erinran mot den föreslagna straffskalan.

Hovrätten gör bedömningen att det inte bör införas en särskild straffskala för grovt brott. Däremot anser hovrätten att det finns skäl att ytterligare överväga införandet av ett tortyrbrott som är mindre grovt. Det kan vara så att de gärningar som ligger närmast att se som mindre grova kommer att bedömas som andra brott på grund av att smärtan eller skadan eller lidandet inte når upp till den nivå som krävs för att gärningen ska bedömas som ett tortyrbrott. Enligt hovrättens bedömning kan det inte uteslutas att det kan förekomma tortyrbrott som inte motiverar ett fängelsestraff på fyra år.

2 §

Utredaren har föreslagit att överordnade under vissa omständigheter ska kunna hållas straffrättsligt ansvariga för tortyr som begås av underordnade. Hovrätten

anser att det är angeläget att överordnade kan hållas straffrättsligt ansvariga för underordnades tortyr.

Hovrätten har uppfattat att även denna bestämmelse är avsedd att omfatta personer i motståndsrörelser eller gerillagrupper som utövar den faktiska makten i en region utan att utgöra landets officiella regering. Det framgår dock inte av bestämmelsen. Hovrätten anser därför att det finns anledning att ytterligare överväga bestämmelsens utformning.

Jurisdiktion

Hovrätten har ingen erinran mot förslaget om universell jurisdiktion.

Preskription

Hovrätten har ingen erinran mot förslaget om undantag för preskription.

Polisdatalagen

Hovrätten har ingen erinran mot förslaget om ändring i polisdatalagen.

Hovrättsråden Gunnel Alenbratt och Åse Sundström samt tf. hovrättsassessorn Alexander Lundén har deltagit i handläggningen av detta ärende.

Gunnel Alenbratt

Alexander Lundén